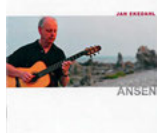

lyssningen att tänka på Wimme, men där upphör likheterna då Neve är mer avskalad med endast någon trolltrumma och gitarr då och då, samt Øklands fioler, vars stråkföre är långt och långsamt. Sammantaget för detta tankarna till Hildur Gudnadottirs album Saman. Det är samiskt. Det är norskt. Det är magiskt. Det är röst och instrument som blir till musik som är på väg, på egen flyktigt resa, likt snöflingor virvlande ut över vidderna, ut mot havet.

LENNARRTT OLAUSSON

Jan Ekedahl

Ansen

SJELVAR

GITARRENS KÄNSLIGA STRÄNGAR. Som föregångare på sitt instrument har Jan

Ekedahl mejslat fram ett spelsätt som gjort den akustiska gitarrens klang alltmer oumbärlig i den folkligt jordade musiken. Med sin känsla för den musiken har han sedan starten 1982 varit gitarrist i gotländska Gunnfjauns Kapell och blivit något av en stilbildare. Hans spel präglas även av den klassiska musikutbildning han har. Han skriver och arrangerar musik, även i större offentliga sammanhang.

På denna sin andra solo-cd blandar han sin repertoar mellan egna och äldre traditionella gotländska låtar. Det folkmusikaliska finspelet får stor plats på skivan och lyfter hans tolkningar med känsligt varierad elegans i ornament och betoningar. Från sin tidiga erfarenhet tar han också fram sin skicklighet i ett snabbare fingerpicking-spel.

Jan Ekedahl har sitt musikaliska hjärta inte endast i ölandskapet där han bor. Från en annan för honom välbekant ö har han även införlivat den irländska musiken som en viktig del av repertoaren och den inspirerar till verkliga höjdpunkter på skivan. Kring varje låt finns en historik som berättar hur den kommit till.

GUNDER WÄHLBERG

Laura Ellestad

Valdresspel i Amerika

TA-LIK

HARDINGLÅTAR TILLBAKA. Förr som nu är hardingfelan i Norge en omhuldad och kraftfull del av folkmusiken. Genom tiderna är spelet väl dokumenterat genom en räkka av mästerliga solospelmän som satt spår. Under den stora norska utvandringstiden, 1825-1925, emigrerade runt sextio hardingspelmän från bygderna i Valdres till Nordamerika. Instrumenten och låtarna kom sålunda att ljuda långt ifrån sitt geografiska ursprung men bevarade sin särart även i det nya landet.

Detta visar Laura Ellestad, som själv är en aktivt drivande hardingspelman och genom musiken inflyttad till Norge från Kanada. Hon har haft några av de ledande norska spelmännen som läromästare, är utbildad pedagog och i sin forskning vid Norges musikhögskola fördjupar hon sig i de utvandrade spelmännen liv och förflyttningar.

Här på sin första soloskiva koncentrerar hon sig på repertoaren efter de fem främsta bland dessa; Arne Steinsrud, Trond Eltun, Bendik i Nø'n, Knut Sjøheim och Oscar Hamrey, som alla levde under 1800-talet. Laura El-

lestad lyfter fram ett mycket tidigt låtmateriale från Valdres som annars skulle ha försvunnit i glömska.

Laura Ellestads tolkningar av dessa hemvändande slåttar innebär för henne att med sin egen spelteknik placera sig i den äldre speltartradition som musiken vilar på. Det är lätt att uppskatta hennes spel som är stabilt, rakt och tydligt. Hon är återhållsam med de stora utsmäckningar som ibland kan ge hardingmusiken en ymnig klang. Slåttarna på skivan står därför fram i sin egen tyngd och melodiska klarhet. Hon är tekniskt skicklig och ändå enkel, med noggrant inlagda speldetaljer i det lilla formatet.

Hälften av slåttarna på skivan är springar men här finns också långsamma inklännande lydarslåttar som ger sinnet ro. Ett knippe hallingar lyfter fram den rent fysiska känslan i dansen. Laura Ellestad balanserar i sitt hardingsspel varsamt mellan tradition och nyspel och hennes skiva öppnar för den slags tidlöshet i uttrycken som präglar hardingspelet.

GUNDER WÄHLBERG

Sidsele Endresen & Stian Westerhus

Bonita

RUNE GRAMMOFON

LIRA & GILLAR

IMPROVISATION. Norska Sidsele Endre-

sen är en av världens främsta sångimprovisatörer. Hennes sång är rytmisk, stammande, ja nästintill krampaktig. Även ord och stavelser improviseras fram i en utforskande dans över människans artikulation och ljudbildning – grunden till allt tal och alla språk. Brottstycken av ord och meningar kombineras med rena ljud till texter som för lyssnaren innebär ett ständigt pendlande mellan korta stunder av igenkänning och en känsla av fullständig obegriplighet.

Bonita är Sidsele Endresens och gitarristen Stian Westerhus andra skiva tillsammans. Men medan den förra – Didymoi dreams – var en konsertinspelning är Bonita inspelad live i en studio i Oslo.

Stian Westerhus gitarrspel är abstrakt, klangrikt och så färgat av effekter att det bara är ibland som man faktiskt hör att det finns en gitarr någonstans långt där borta. Det är vackert och ibland även ganska utmanande.

Endresen och Westerhus samarbete har resulterat i ännu en rå och mörk – och fullständigt ashäftig skiva – helt annorlunda från allt annat. Helt ogenerat pendlar den från att vara skrämmande, rent utav kuslig, till strålande vacker. Det är en unik musikalisk upplevelse av ljud, klang och elektronik. Improvisation som man aldrig hört det förut.

CARL MAGNUS JULIUSSON

Finno-Balkan Voices

Finno-Balkan Voices

SIBELIUS ACADEMY

KÄRV FLERSTÄMMIGHET. På skivan möts

två kraftfulla sångtraditioner när de kvinnliga vokalkvartetterna Mamo från Finland och The Vaya Quartet från Bulgarien går samman med sina repertoarer och sin särskilda röstteknik. Som gemensam vokalggrupp har de funnits se-